

ORĘDOWNIK POWIATOWY

POWIATU CHOJNICKIEGO

Wychodzi jeden raz w tygodniu.

Abonament miesięczny na pocztę 1 zł.
W razie wypadków spowodowanych
siłą wyższą, przeszkód w zakładzie
itp. wydawnictwo nie odpowiada za
dostarczenie pisma a abonenci nie
mają prawa domagania się niedostar-
czonych numerów lub odszkodowania

Ogłoszenia przyjmuje Drukarnia
Oton Sabinarz w Czersku.
Telefon nr. 60.
Ogłoszenia na stronie 2. lam. od
wiersza mm lub jego miejsce 20 gr.
Cena pojedynczego egzempl. 40 gr.

Nr. 16

CHOJNICE, dnia 25. kwietnia

Rok 1931

Treść:

- 86 Ustalenie cen za przemiał żyta i pszenicy.
- 87 Kurs koszykarsko-wikliniarski.
- 88 Zakładanie gnojwni.
- 89 Likwidacja stacji cgierów państwowych w Kłodni.
- 90 Kredyt dla rzemiosła.
- 91 W sprawie wierzytelności związków komunalnych i Niemiec i na odwrót.

86

Ustalenie cen za przemiał żyta i pszenicy.

Na zasadzie § 1-go rozp. wykonawczego Wo-
jewody Pomorskiego z dnia 27. I. 1931 r. o prze-
kazaniu do wyznaczenia cen, przetworów chlebo-
wych, mięsa i jego przetworów (Pom. Dz. Wojew.
nr. 3 poz. 37) w związku z rozporządzeniem Min.
Spraw. Wewn. z dnia 21. VIII. 1930 r. o regulo-
waniu tych cen (Dz. U. R. P. Nr. 90/30 poz. 486) i
rozporządzeniem Prezydenta Rz. P. z dnia 31.
VIII. 26 r. o zabezp. podaży przedmiotów powsze-
dniego użytku (Dz. U. Rz. P. nr. 91. poz. 527)
wyznaczam po wysłuchaniu opinii Komisji do ba-
dania cen następujące ceny za przemiał zbóż chle-
bowych na obszar całego powiatu:

- 1) Za przemiał 100 kg. żyta oczyszczonego na
mąkę typu urzędowego mogą młyny pobierać
najwyżej 15 kg. żyta.
Przy tym przemiele winny wydawać:
55 (pięćdziesiąt pięć) kg. mąki
30 (trzydzieści) kg. ospy
- 2) Za przemiał 100 kg. pszenicy oczyszczonej
na mąkę 65 proc.
mogą młyny pobierać najwyżej 20 kg. pszenicy
Przy tym przemiele winny wydawać:
50 (pięćdziesiąt) kg. mąki
30 (trzydzieści) kg. ospy pszennej.
Powyższe ceny obowiązują na terenie powia-

tu Chojnickiego od dnia ogłoszenia aż do odwoła-
nia wzgl. ustalenia nowych cen.

Winni pobierania cen wyższych od cen wy-
znaczonych powyżej, ulegną w drodze administra-
cyjnej karze grzywny do 10.000 zł. względnie
aresztu do 6 tygodni po myśli art. 4 i 5 rozporzą-
dzenia Prezydenta Rz. P. z dnia 31. 8. 1926 r. o
zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego
użytku. (Dz. U. R. P. Nr. 91. poz. 527) o ile dany
czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl
ustaw karnych oraz orzeczoną zostanie konfiskata
przedmiotów, do których odnosi się czyn prze-
stępny.

Konsumentów wzywam, aby wyższych cen,
jak wyznaczone, nie płacili, a tych którzy żądają
lub pobierają wyższe ceny za przemiał, by mi
niezwłocznie donosili.

Chojnice, dnia 17 kwietnia 1931 r.

STAROSTA POWIATOWY

w/z. (—) M. Semrau
referendarz.

Nr. IV. NB — 18/31.

87

Kurs koszykarsko-wikliniarski.

Wydział Powiatowy ogłasza poniżej prospekt
urządzanego przez Pomorskie Towarzystwo Po-
pierania Przemysłu Ludowego w Toruniu łącznie
z Pomorską Izbą Rolniczą ośmiotygodniowego

kursu instruktorskiego koszykarsko-wikliniarskiego i prosi P. P. Burmistrzów-Soltysów i Przełożonych Obszarów Dworskich o zainteresowanie kursem jaknajszerszych sfer, szczególnie zaś organizacyj sportowych, społecznych, gospodarczych i przysposobienia wojskowego.

Chojnice, dnia 18 kwietnia 1931 r.

WYDZIAŁ POWIATOWY
Przewodniczący (—) Dr. J. Zaleski
Starosta Powiatowy

**Pomorskie Towarzystwo Popierania
Przemysłu Ludowego
w Toruniu**

Toruń, dnia 20. kwietnia 1931 r.

Prospekt kursu koszykarsko-wikliniarskiego.

Wobec pomysłnego rozwoju uprawy wierzby koszykarskiej i związanego z tem przemysłu koszykarskiego, a odczuwanego w tej dziedzinie braku instruktorów, Pomorskie Towarzystwo Popierania Przemysłu Ludowego w Toruniu łącznie z Pomorską Izbą Rolniczą organizuje ośmiotygodniowy praktyczno-teoretyczny instruktorski kurs koszykarstwa galanteryjnego i uprawy wikliny, w czasie od dnia 5. maja do 20. czerwca 1931 r. łącznie.

Program kursu obejmuje następujące wykłady teoretyczne i zajęcia praktyczne:

I. Wykłady teoretyczne:

a) z dziedziny koszykarstwa:

1. Wiadomości ogólne i historia koszykarstwa,
2. Koszykarstwo galanteryjne,
3. Koszykarstwo meblowe,
4. Surowce używane w koszykarstwie,
5. Pozyskanie surowców i przygotowanie do przeróbki,
6. Przemysł koszykarski,

b) z dziedziny uprawy wierzby koszykarskiej:

1. Ogólne wiadomości o wierzbie i jej użytkowaniu
2. Hodowla wierzby koszykarskiej,
3. Różne sposoby prowadzenia i eksploatacji gospodarstwa wiklinowego,
4. Organizacja i obliczanie rentowności gospodarstwa wiklinowego.

II. zajęcia praktyczne:

a) z dziedziny koszykarstwa:

1. Ćwiczenia w wyplataniu przedmiotów wszelkiego rodzaju z wikliny, trzciny, lyka i słomy,
2. Ćwiczenia w rysowaniu konstrukcyjnym przedmiotów, mających się wyplatać.

b) z dziedziny wikliniarstwa:

1. Praktyczne zajęcia w plantacji. Zapoznanie z całokształtem prac przy uprawie wikliny,
2. Ćwiczenia z dziedziny użytkowania plantacji.

III. Ogólne:

1. Ćwiczenia z zakresu prowadzenia prac instruktorskich informacyjno-propagandowych.

Ogólna ilość godzin zajęć na kursie wynosi przeciętnie 8 godzin dziennie. Wykłady i zajęcia

praktyczne odbywać się będą od godz. 8-ej do 13-ej i od 15 do 18-ej.

Po ukończeniu kursu, uczestnicy będą poddani egzaminowi, poczem otrzymają świadectwa z ukończenia kursu.

Kurs zorganizowany zostaje dla instruktorów rolniczych, samorządowych i społecznych, dla nauczycielstwa oraz wogóle osób, pragnących oddać się pracy nad krzewieniem i rozwojem odnośnych gałęzi przemysłu ludowego.

Za udział w kursie opłacają uczestnicy jednorazowo 15 złotych, ponadto ponoszą koszt utrzymania i noclegów.

Dla uczestników, chcących korzystać ze zbiorowych noclegów, przygotowane będą łóżka (bez pościeli, za pościel oddzielną opłatę) w lokalu Towarzystwa Krajoznawczego (za opłatą od 0.50-1.00 zł. za jedną noc i łóżko); tamże może być urządzona wspólna kuchnia.

Uczestnicy otrzymają po ukończeniu kursu powrotne karty kolejowe z 66 proc. zniżką.

Podania o przyjęcie na kurs skierowywać należy do Pomorskiej Izby Rolniczej-Toruń, ul. Sienkiewicza 40.

Podanie winno zawierać: imię i nazwisko kandydata, jego zawód, miejsce stałego zamieszkania i krótkie oświadczenie, w jaki sposób kandydat zamierza wykorzystać nabyte na kursie wiadomości. Termin zgłaszania się upływa z dniem 1. maja rb. Zjazd uczestników w Toruniu dnia 4. maja rb. Zapisy i zgłoszenia przybyłych na kurs przyjmuje Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu, ul. Sienkiewicza 10. (p. Szydlowski).

Pomorskie Towarzystwo Popierania
Przemysłu Ludowego w Toruniu.

88

Zakładanie gnojowni.

Wydział Powiatowy ogłasza poniżej komunikat Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu odnośnie wytycznych przy zakładaniu gnojowni i prosi P. P. Burmistrzów, Soltysów i Przełożonych Obszarów Dworskich o zainteresowanie nim możliwie jaknajszerszych sfer w kierunku zakładania gnojowni wzorowych i racjonalnego użyciu nawozów naturalnych.

Chojnice, dnia 20. kwietnia 1931 r.

WYDZIAŁ POWIATOWY
Przewodniczący
(—) Dr. J. Zaleski
Starosta Powiatowy

L. dz. I.—3239/30 W.P.

**Pomorska Izba Rolnicza
w Toruniu**

ul. Sienkiewicza 40.

Wytyczne przy zakładaniu gnojowni.

Najlepszym sposobem przechowywania obornika jest bezwzględnie trzymanie obornika w staj-

ni — pod bydłem. Wtedy obornik najmniej traci składników szczególnie azotu, który jest najbardziej wartościowy i najdroższy. By obornik można było przechowywać pod bydłem aż do czasu wywożenia go w pole, trzeba mieć głęboką stajnię, urządzone żłoby do podnoszenia i ewentl. przedstawienia. Jeśli niema tych warunków trzeba mieć dobrze urządzone gnojownię, by uniknąć bardzo poważnych strat, jakie zachodzą przy trzymaniu obornika na złej gnojowni.

Przystępując do budowy gnojowni należy wybrać odpowiednie miejsce. Najlepiej budować gnojownię z północnej strony stajni. Jeśli sytuacja podwórzowa nie pozwala na to i trzeba budować z innej strony, dobrze jest ocienić gnojownię drzewami. Wielkość gnojowni oblicza się według ilości inwentarza normalnie trzymanego w danym gospodarstwie. Liczy się 4 m² na 1 sztukę dorosłą bydła (4 cieląt), 4 świnię, 4 owce, 2 szt. bydła młodocianego liczy się za jedną sztukę dorosłą.

W większych majątkach owce nie wchodzi w rachubę, gdy obornik trzyma się pod owcami aż do czasu wywózki w pole.

Dno i boki gnojowni winny być nieprzepuszczalne. Buduje się z kamieni lub cegły na cementzie. Przy budowie gnojowni i zbiorników na gnojówkę nie wolno używać zaprawy wapiennej, gdyż gnojówka niszczy wapno. Również cegły winny być wycementowane. Głębokość gnojowni winna wynosić 50 — 75 cm. Duża gnojownia winna mieć dobry wjazd i wyjazd — otoczyć gnojownię murem 50 — 70 cm. wysokim, a na nim ustawić ogrodzenie, by można było bydło wpuszczać na gnojownię dla należytego ubicia obornika. Ręgi gnojowni winny być zaokrąglone, by lepiej się obornik ubijał. Dno gnojowni powinno mieć lekki spad (wkłęsłe ku środkowi) w stosunku 1 — 50. Miejsce odpływu gnojówki z gnojowni winno się znajdować 25 cm. ponad najniższym punktem dna gnojowni, by gnój był w stanie odpowiednio wilgotnym.

Należy pamiętać, że do gnojowni nie może się dostawać woda z dachów, ścieków, z podwórza i t. p. — to jest naczelną zasadą dobrej gnojowni. Można (narazie) obywać się i gnojownią taniej zbudowaną, która może być też dobra. Można dno i ściany ubić związłą gliną ewentl. wybrukować, otoczyć wałkiem z gliny, niedopuszczyć wody z dachów i podwórza i ogrodzić zwykłymi żerdziami.

Gnojówka (mocz) posiada bardzo wielką wartość nawozową. Budując gnojownię dobrą trzeba zbudować osobny zbiornik na gnojówkę. Gnojówka winna odpływać ze stajni wprost do zbiornika. Przy budowie zbiornika liczy się około 1, 2 m³ — 1, 5 m³ na dorosłą sztukę bydła. Zbiornik winien być wycementowany, szczelnie przykryty. Ponieważ gnojówka odpływająca z obornika ma mniejszą wartość i rozcińcza gnojówkę (mocz) odpływającą wprost ze stajni, najlepiej przy gnojowni zbudować mały zbiornik dla gromadzenia się nadmiaru mało-

wartościowej gnojówki z gnojowni, a właściwy zbiornik zbudować osobno.

Koszty budowy gnojowni są zależne od b. wielu okoliczności i dlatego trudno podać kosztorys, którym by można się kierować we wszystkich wypadkach. Również plan wymaga dostosowania do sytuacji w każdym gospodarstwie — dostarczane przez P.I.R. plany (teoretyczne) rzadko dadzą się bez zmian zastosować w praktyce i służą tylko do ogólnego poglądowego zorientowania się, jak powinna być dobra gnojownia zbudowana.

Dokładniejszy opis i szczegóły dotyczące budowy gnojowni znajduje się w różnych książkach. Bardzo dobre informacje podaje prof. Bronisław Niklewski w książce p.t. „Obornik“ wydane w roku 1926 (o gnojowni str. 85 — 93).

Również książka Dra Burmestra p.t. „Dokładna Gospodarka w Roli“ (str. 97 — 107). Obecnie wyszło z druku wydanie II i jest do nabycia w Pomorskiej Drukarni Rolniczej w Toruniu.

Wybudowaną dobrą gnojownię można nakryć dachem, wtedy opada potrzeba budowania zbiornika na wodę gnojową.

Obornik na gnojowni krytej przechowuje się lepiej, choć doświadczenia wykazały, że w stratach azotu obornika przechowywanego prawidłowo — na dobrej gnojowni niekrytej i krytej nie ma większej różnicy.

89

Likwidacja stacji ogierów państwowych w Kłodni.

Z powodu doprowadzenia za małej ilości klaczy, Państwowe Stado Ogierów w Starogardzie likwiduje z dniem 22. kwietnia 1931 r. stację Państwowych Ogierów u p. Klińskiego w Kłodni.

Powyższe podaje do publicznej wiadomości.

Chojnice, dnia 21. kwietnia 1931 r.

STAROSTA POWIATOWY

w/z. (—) M. Semrau
referendarz.

Nr. IV. EB. 11/31.

90

Kredyt dla rzemiosła.

Dyrekcja Banku Gospodarczego Krajowego przyznała dla rzemiosła i drobnego przemysłu dalszy kredyt ulgowy na 10 kwartałów na cały powiat chojnicki, łącznie z miastem Chojnice, który ma być rozdzielony pomiędzy rzemieślników i drobnych przemysłowców.

Rzemieślnicy i drobni przemysłowcy, zamierzający korzystać z wyżej wspomnianego kredytu winni stawić w terminie najpóźniej do 1-go maja 1931 r. umotywowane wnioski do Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności w Chojnicach ul. Gdańska 23 z podaniem dwóch pewnych ręczycieli.

Podania pozostające bez odpowiedzi, należy uważać za nieuwzględnione.

Panowie Burmistrzowie i Sołtysi podadzą powyższe do wiadomości zainteresowanym w sposób w danej gminie praktykowany.

Chojnice, dnia 20. kwietnia 1931 r.

STAROSTA POWIATOWY

w. z. (—) Semrau

Nr. IV. T—831

referendarz.

91

W sprawie wierzytelności związków komunalnych i Niemiec i na odwrót.

P. P. Sołtysom przypominam załatwienie zarządzenia mojego z dnia 9. kwietnia 1931 r. L. dz. II—486/31 w sprawie nagłówkiem objętej, ogłoszonego w Orędowniku Powiatowym Nr. 14 poz. 77.

Chojnice, dnia 21. kwietnia 1931 r.

STAROSTA POWIATOWY

jako

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

p.o. (—) Dr. J. Zaleski.

L. dz. III 486/31 W. P.

Radca Wojewódzki

Nadleśnictwo Państwowe DĄBROWA

pocztą i stacja kolej. Jeżewo, pow. Swiecie Pom.
wydzierżawi drogą pisemnego przetargu (submisji)

w dniu 14. kwietnia 1931 r.

prawo rybołówstwa na jeziorze „Gdańskim” położonem w leśnictwie Czersk, oddział 230, o powierzchni 19,030 ha na lat 12 poczynszu od 1. 10. 1930 r. do 30. 9. 1942 r.

Cenę oferowaną należy podawać w złotych w złocie za 1 ha cyframi i słownie.

Pisemne oferty z napisem „Submisja na jezioro” w zalakowanych kopertach należy nadsyłać do Nadleśnictwa

do dnia 14-go kwietnia 1931 r.

o godz. 12.30 poczem o godz. 13-tej nastąpi otwarcie ofert w obecności ewentualnie przybyłych oferentów. **Udział w submisji mogą brać tylko rybacy fachowcy.**

Przetarg odbędzie się na obowiązujących warunkach na dzierżawę rybołówstwa na jeziorach, wodach i rzekach w drodze pisemnego przetargu (submisji), które są do przejrzenia w Dyrekcji Lasów Państw. w Bydgoszczy i w Nadleśnictwie.

Nadleśniczy.